

DIREKTSÄNDNING FRÅN INSTALLATIONEN AV TRUMP FÄLLDES

Vid Granskningsnämndens senaste möte prövades två ärenden gällande SVT. Det ena gällde en direktsändning från installationen av Donald Trump som USA:s president där en reporters förhållningssätt, särskilt gentemot en intervjuad person, ansågs strida mot kravet på opartiskhet. Det andra ärendet gällde Dokument utifrån och en inköpt dokumentär om Syriens president. Dokumentären friades men kritiserades.

PROVOKATIVT FÖRHÅLLNINGSSÄTT STRED MOT KRAVET PÅ OPARTISKHET

FÄLLT: SVT Nyheter, SVT2, 2017-01-20, kl. 18.00-20.00, direktsändning med anledning av installationen av Donald Trump som USA:s president; fråga om opartiskhet, saklighet och otillbörligt gynnande. Dnr. 17/00208 och 241.

I sändningen medverkande bland annat en reporter på plats i Washington D.C. och en utrikesreporter i Moskva. Reportern i Washington D.C. intervjuade personer som befann sig på plats för att se Donald Trumps presidentinstallation. Senare i sändningen redogjorde en utrikesreporter i Moskva om hur den nye amerikanske presidenten och hans budskap tagits emot i Ryssland. Under den cirka fem minuter långa sekvensen hade utrikesreportern på sig en jacka på vilken ett klädvarumärkes logotyp syntes till och från.

Flera anmälare anser att reportern som intervjuade personer i Washington D.C. var partisk och osaklig. Främst gäller anmälningarna några sekvenser där en reporter intervjuar en kvinnlig anhängare till Donald Trump. Sammanfattningsvis uppfattar SVT anmälarnas kritik som att de anser att reportern ställt ledande och trakasserande frågor. Reportern benämnde också felaktigt Donald Trump som "Obama". En anmälare är kritisk till att utrikesreportern i Moskva hade på sig en jacka på vilken ett klädvarumärkes logotyp var fullt synlig.

SVT skrev i sitt yttrande att stora delar av rapporteringen skedde i direktsändning och att det gjordes uppenbara felsägningar där en reporter sa "Obama" men menade "Trump" är beklagligt. Det rör sig dock inte om sådana faktafel att rapporteringen brast i saklighet.

För att komma förbi allmänt hållna svar om att Donald Trump skulle "göra Amerika stort igen" ställde reportern uppföljande frågor till intervju-personerna. Att en reporter ställer kritiska och ibland provocerande frågor för att få svar innebär inte i sig en överträdelse av kravet på opartiskhet. De ibland kritiska frågorna var något som kommenterades av reportern i samband med en diskussion om stämningen på plats.

SVT skrev vidare att det var olyckliga omständigheter som gjorde att en utrikesreporter under en cirka fem minuter lång direktrapport från Moskva hade på sig ett ytterplagg med ett synligt, cirka tre centimeter stort klädvarumärke. Kvällskylan gjorde att reportern, som tidigare medverkat iklädd kavaj, var tvungen att med kort varsel klä på sig en ytterjacka. Exponeringen avseende logotypens storlek är jämförbar med av granskningsnämnden tidigare friade inslag men dessutom tidsmässigt mycket kortare.

Granskningsnämnden uppfattar att reportern i den direktsända intervjun med kvinnan tre gånger felaktigt refererade till Donald Trump som "Obama". Eftersom det enligt nämndens bedömning rörde sig om uppenbara felsägningar medför inte dessa att sändningen strider mot kravet på saklighet.

Nämnden skriver vidare att när det gäller frågan om reporterns förhållningssätt har nämnden i sin praxis godtagit att en reporters frågor kan ha en provokativ karaktär och att reportern kan tillåtas ha ett kritiskt förhållningssätt i syfte att tydliggöra den intervjuades ståndpunkt. Enligt nämndens bedömning hade dock reportern i det nu aktuella fallet ett förhållningssätt, särskilt gentemot den intervjuade kvinnan, som var så provokativt att det passerade gränsen för vad som kan accepteras inom ramen för kravet på opartiskhet enligt sändningstillståndet. Sändningen strider därför mot detta krav.

Vad gäller exponeringen av ett klädvarumärke på en utrikesreporters jacka framhövdes denna enligt nämnden inte på ett sätt som framstod som otillbörligt. Nämnden lägger vid sin bedömning vikt vid logotypens storlek och det förhållandet att det inte förekom någon särskild fokusering på logotypen. Vid en samlad bedömning strider exponeringen inte mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

FRANSK DOKUMENTÄRFILM OM SYRIENS PRESIDENT VAR INTE PARTISK

FRIAT med kritik: *Dokument utifrån: Despoten i Damaskus*, SVT2, 2017-01-15, dokumentär om Syriens president; fråga om opartiskhet och saklighet. Dnr. 17/00160.

Despoten i Damaskus var en inköpt, fransk dokumentärfilm, som sändes i *Dokument utifrån*. Filmen handlade om Syriens president Bashar al-Assad, med fokus på landets internationella relationer under hans regim och hans roll i kriget i Syrien. En av de händelser som berördes var mordet på Libanons premiärminister Rafik Hariri i Beirut 2005. I en intervju sade en tidigare regeringsmedlem att al-Assad, tre dagar för mordet, hade sagt att Hariri var Syriens fiende. Därefter beskrevs dådet och hur al-Assad agerat tiden efteråt, bland annat i samband med FN:s utredning av mordet.

Anmälarna ansåg sammanfattningsvis att programmet var en fransk partsinlaga och tog ställning mot al-Assad. En anmälare ansåg att det sades att al-Assad låg bakom mordet på Libanons premiärminister Rafik Hariri, trots att det inte är fastställt vem som låg bakom dådet.

SVT skrev i sitt yttrande att *Despoten i Damaskus* är ett unikt dokument om ledaren i en av världens mest konfliktyllda länder. Det framgick tydligt att dokumentärfilmens vinkel var president al-Assads person och roll. Det var också tydligt att filmen hade ett franskt perspektiv, inte minst då just relationen mellan Syrien och Frankrike gavs särskilt stort utrymme. Filmen hade dock inte ett okritiskt förhållningssätt till Frankrike eller någon annan part. Olika perspektiv på såväl enskilda händelser som al-Assads presidentskap framkom genom intervjuer och arkivmaterial, där bland annat Bashar al-Assad själv uttalar sig. Angående mordet på Rafik Hariri sägs det inte i programmet att al-Assad låg bakom dådet. Händelsen hade stor påverkan på Syriens internationella relationer och var därför, oavsett skuldfrågan, relevant att beröra i filmen om al-Assad.

Granskningsnämnden skriver i sitt beslut att programmet låg väl i linje med SVT:s granskningskyldighet. Programmet hade en tydlig utgångspunkt och bland de intervjuade fanns både personer som stöttade al-Assad och personer som var kritiska till honom. Programmet fastslog inte vem som var ansvarig för mordet Rafik Hariri, men nämnden ansåg att skildringen av al-Assads

agerande var sådan att det kunde framstå som att han låg bakom mordet. Det var därför en brist att inte redovisa att skuldfrågan inte har klarlagts. Bristen var dock inte så allvarlig att programmet stred mot kravet opartiskhet och saklighet, dokumentärfilmen frias därför med kritik.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!